

ÎN C H E I E R E

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
judecători

Tatiana Vieru

Dumitru Visternicean, Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Biroului Vamal Briceni, succesor în drepturi Biroul Vamal Nord, cu privire la contestarea actului administrativ, revizuirea modului de calculare a plăților vamale, încasarea sumei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea Judecătoria Edineț (sediul Briceni) din 06 februarie 2017,

c o n s t a t ă :

La 12 iulie 2016, SC „Linavan” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Briceni cu privire la contestarea actului administrativ, revizuirea modului de calculare a plăților vamale, încasarea sumei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 20 mai 2016, SC „Linavan” SRL pentru trecerea frontierei a mărfii deținea pachetul de documente care sunt obligatorii potrivit ordinului Serviciului Vamal nr. 01-1 din 04.01.2016, conform căruia a fost aprobată Lista actelor necesare la efectuarea controlului documentar și Notele explicative, executarea cărora s-a pus în sarcina șefilor Birourilor Vamale, ținut sub controlul Departamentului venituri și control vamal.

Menționează că, SC „Linavan” SRL având calitatea de cumpărător a produsului lemnos, pentru trecerea frontierei a mărfii, deținea pachetul de documente format din: contract de vânzare-cumpărare nr. 1/2016 din 04 ianuarie 2016; scrisoare de trăsură internațională, prevăzută de Convenția TIR din 1975 (capitolul II) și de hotărârea nr. 1806 din 25.11.1997 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a Convenției vamale relativ la transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetului TIR (Convenția TIR, 1975) 0181669 din 06 iulie 2016; factura comercială (invoice) nr. 41 din 06 iulie 2016; declarația privind valoarea în vamă a mărfii din 07 iulie 2016; declarația vamală a țării de export nr. 805180000/2016/; declarația electronică nr. 805180000/6/; contract de vânzare - cumpărare specificație nr. 27 din 18.05.2016; permis de carantină pentru importul (tranzit) product AP0037362 din 20.05.2016; certificatul cheltuielilor de transport din 20.05.2016; actul de control fitosanitar a materialelor și mijlocului de transport din 21.05.2016; scrisori a agenților economici oferta comercială din 19.04.2016; prai-list din 19 aprilie 2016 și contractul de vânzare-cumpărare anexă la contractul nr. 27 din 18.05.2016.

Prezentându-se la Biroul Vamal Briceni cu încărcăturile lemnoase, cu depunerea inițial a declarației DVV-1 privind valoarea în vamă mărfii, însoțită de actele enumerate mai sus, a adeverit corectitudinea declarației vamale și în baza documentelor prezentate susține că, Biroul Vamal Briceni urma să calculeze valoarea în vamă a mărfii după metoda nr. 1 al Legii cu privire la tariful vamal, ceea ce nu a fost făcut, încălcându-se astfel vădit drepturile plătitorului vamal.

Ulterior, colaboratorul vamal verificând corectitudinea declarației DVV-1 a motivat că documentele prezentate nu sunt suficiente pentru calcularea valorii în vamă a mărfii și că mai sunt necesare careva acte suplimentare pe care urma să le indice într-un document separat conform art. 7 din Legea cu privire la tariful vamal, însă acest fapt nu a fost făcut, fiind încălcată legislația vamală.

Indică că, în mențiunile sale organul vamal a indicat că marfa prezintă risc de subevaluare, însă fără a indica care risc s-a depistat.

La fel, colaboratorul vamal a menționat că documentele ce urmează a fi prezentate de către declarant suplimentar trebuie să conțină informații cu privire la preț și certificatul de calitate.

Consideră reclamantul că, organul vamal urma să calculeze valoarea în vamă a mărfii în baza informației pe care o prezintă plătitorul vamal și în baza informației pe care o deține organul vamal, adică informația care se conține în sistemul informațional ASCYUDA World.

Mai indică că, administrația Biroului Vamal nu a ținut cont de ordinul Serviciul Vamal nr. 01-0 din 04 ianuarie 2016, ignorând total indicațiile organului ierarhic superior și încălcând legislația în vigoare, desfășurându-și în continuare activitatea după niște norme care sunt deja abrogate.

Suplimentar, menționează că, colaboratorul vamal urma să cunoască faptul că în cazul în care a suspectat o subevaluare a tranzacției de import, trebuie să întocmească un raport cu sesizarea tranzacției de import perfectate și a temeiului suspiciunii, în conformitate cu art. 12 din Instrucțiunea cu privire la procedura verificării corectitudinii determinării valorii în vamă a mărfurilor importate.

Atrage atenția reclamantului că, organul vamal solicitând de la declarant prezentarea actelor suplimentare, urma să menționeze acest fapt în actul de inspecție, care devine obligatoriu, însă în actul de inspecție nu se regăsește această mențiune.

Sușține că, în Actul de inspecție întocmit, nu sunt indicate actele necesare de a fi prezentate la verificarea corectitudinii determinării valorii în vamă, nefiind respectate prevederile pct. 23, 29 a Instrucțiunii cu privire la procedura verificării corectitudinii determinării valorii în vamă.

Invocă că, conform pct. 5 și 6 al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 600 din 14.05.2002, pentru anunțarea valorii în vamă a mărfurilor introduse se utilizează tipizatele declarației valorii în vamă DVV-1 și DVV-2. Prin urmare, SC „Linavan” SRL urma să completeze tipizata DVV-1, care cuprinde metoda nr. 1 și nu DVV-2, care cuprinde metodele nr. 2, 3, 4, 5, 6, pe care i-au dat-o spre completare colaboratorii Biroului Vamal Briceni, motivând că nu au acte necesare.

Accentuează în continuare că, metoda nr.1 „Metoda de evaluare în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă ori în baza prețului efectiv plătit sau care urmează a fi plătit”, se aplică în conformitate cu prevederile art. 11 al Legii cu privire la tariful vamal, referitoare la determinarea valorii în vamă a mărfurilor introduse în conformitate cu tranzacțiile de comerț exterior de vânzare-cumpărare, având baza valorică, iar în conformitate cu pct. 1 lit. a) art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, în valoarea în vamă a mărfurilor introduse se includ cheltuielile privind livrarea lor până la locul de intrare în teritoriul vamal al Republicii Moldova.

La fel, potrivit capitolului II al Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 600 din 14.05.2002, declarantul declară organului vamal valoarea în vamă a mărfurilor introduse în teritoriul Republicii Moldova, completând tipizatele stabilite DVV-1 și DVV-2, atunci când mărfurilor li se aplică acele regimuri vamale, conform cărora se percep drepturile de import.

Declarația privind valoarea în vamă a mărfurilor este un document vamal, iar pentru evaluarea vamală a mărfurilor și verificarea valorii lor în vamă, anunțate de declarant, pot fi folosite atât informațiile prezentate de declarant, cât și cele deținute de organul vamal.

În rezultatul examinării declarației vamale, Biroul Vamal Briceni a efectuat rectificări majorând valoarea plăților vamale, stabilind că, valoarea plăților vamale

pentru marfa importată este alta decât cea declarată de SC „Linavan” SRL, calculată după o altă metodă decât cea prevăzută de art. 11 al Legii cu privire la tariful vamal.

Odată cu declararea mărfii importate de către SC „Linavan” SRL a fost declarată valoarea acesteia în baza tranzacției și a prețului achitat.

Prin urmare, indică că, Biroul Vamal Briceni, efectuând vămuirea lotului de marfă și verificând corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă, a aplicat eronat o altă metodă, în afară de cea stipulată la art. 11 al Legii cu privire la tariful vamal.

Reclamantul nu este de acord cu mărimea plăților vamale calculate de Biroul Vamal Briceni și consideră că calculul plăților vamale raportate la suma declarată a mărfii importate și cea calculată de Biroul Vamal Briceni, contravine Codului vamal și Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997.

Menționează că, problema de bază legată de procesul de determinare a mărimii plăților vamale, se referă la netransparența modului de stabilire a bazei de impozitare pentru impozitele vamale (valoarea în vamă).

De asemenea, indică că, actualmente nu există principii clare de selectare a uneia din cele șase metode de stabilire a valorii în vamă, ceea ce face imposibilă planificarea anticipată a sumelor plăților vamale și poate deveni astfel o pârghie de influențare asupra întreprinderii, în scop de corupere.

Precizează că, administrarea vamală se efectuează nu numai pe baza informațiilor disponibile și publice, dar și pe baza instrucțiunilor și regulamentelor interne ale organelor vamale, neaccesibile agenților economici, fapt ce duce la situația în care antreprenorii nu pot calcula adecvat impactul plăților vamale asupra deciziilor lor de afaceri.

A mai menționat că, conform metodelor la evaluare stabilite la art. 10 al Legii cu privire la tariful vamal, declarantul determină valoarea în vamă a mărfurilor introduse, iar pentru toate datele indicate în declarația privind valoarea în vamă și în documentele prezentate întru confirmarea acestei valori, declarantul poartă răspunderea în conformitate cu legislația internă, de unde rezultă faptul că, declarantul SC „Linavan” SRL nu avea intenția de a ascunde careva date, acte, circumstanțe, declarându-le pe toate în conformitate cu legea și cu cerințele Biroului Vamal Briceni.

Totodată, relevă că, în declarația privind valoarea în vamă a mărfurilor se va consemna valoarea inițială, susținând în acest sens că, informațiile prezentate de către declarant erau veridice, complete și asigurau confirmarea valorii în vamă anunțate.

Demersul expedit organului vamal în privința evaluării vamale sau contestarea deciziei/actului de inspecție adoptat de autoritatea vamală, nu a scutit declarantul SC „Linavan” SRL de achitarea drepturilor de import, în conformitate cu evaluarea vamală efectuată, motiv din care solicită restituirea sumei achitată suplimentar.

Opinează că, prin acțiunile ilegale a Biroului Vamal Briceni, i-au fost lezate drepturile protejate de lege, considerând oportun ca Biroul Vamal Briceni să

recalculeze valoarea mărfii importate de SC „Linavan” SRL la data de 20.05.2016, care urmează a fi calculată conform art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal.

De asemenea, reclamantul nu este de acord cu mărimea plăților vamale calculate de către Biroul Vamal Briceni după metoda nr. 6 a Legii cu privire la tariful vamal, și consideră că, suma totală de 4 526, 32 lei din marfa importată în valoare de 1 636 dolari SUA, a fost încasată excedentar, deoarece organului vamal i-au fost prezentate toate actele solicitate în vederea achitării plăților vamale.

Astfel, acțiunile organului vamal nu au fost realizate în strictă conformitate cu legislația în vigoare, fiind încălcat dreptul prevăzut de art. 8 alin. (5) și (6) din Legea cu privire la tariful vamal.

Prin acțiunile ilegale a inspectorului vamal i-au fost lezate drepturile protejate de lege, de aceea Biroul Vamal Briceni urmează să recalculeze valoarea mărfurilor importate la 20 mai 2016 conform prevederilor art.11 din Legea cu privire la tariful vamal, reieșind din suma de 1 636 dolari SUA și să restituie SC „Linavan” SRL suma încasată excedentar în valoare de 4 526, 32 lei, adică diferența dintre sumele încasate conform DVV-1 și DVV-2.

În continuare invocă reclamantul că, Codul Civil prin articolele 11, 14-15, 1416, 1422-1423, protejează drepturile civile încălcate și oferă posibilitatea de a fi reparate prin încasarea prejudiciului material sau moral, iar în cazul dat, Biroul Vamal Briceni prin acțiunile sale ilegale și abuzive, a cauzat SC „Linavan” SRL un prejudiciu nepatrimonial considerabil.

Întru argumentarea poziției de încasare a prejudiciului nepatrimonial, reclamantul explică că, Biroul Vamal Briceni eronat a impus SC „Linavan” SRL de a prezenta suplimentar careva documente, care nu erau obligatorii pentru calcularea valorii mărfii după metoda nr. 1, fiind impuși de a cheltui surse financiare adăugătoare pentru combustibilul automobilului personal și cheltuieli aferente pentru a întreține alimentară șoferul mașinii care transporta marfa.

Activitatea întreprinderii a fost tulburată și întreruptă, pe motiv că materia primă importată a fost reținută neîntemeiat în vamă și a ajuns cu întârziere, stopându-se astfel activitatea întreprinderii, pierzând termenii contractuali cu alte firme cărora urma să le fie realizată marfa finită, pierzând clienți importanți și știrbind reputația pe care a acumulat-o cu greu de-a lungul activității.

Adresându-se cu cerere prealabilă către Serviciul Vamal, a primit răspunsul din 20 iunie 2016 cu număr ieșire 28/11-9777, potrivit căruia cererea prealabilă a fost respinsă.

Concomitent, cu cerere prealabilă s-a adresat și organului emitent - Biroul Vamal Briceni, însă nu a primit nici un răspuns.

Solicită, anularea actului de inspecție din 20 mai 2016 emis de către Biroul Vamal Briceni, în cazul importării mărfii lemnoase - CMR seria CR nr. 0181644; anularea declarației vamale DV-2 și a declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor

(tipizata DVV-2) cu menținerea declarației vamale DV-1 și a declarației vamale în varianta inițială (tipizata DVV- 1); obligarea Biroului Vamal Briceni de a revizui modul de calculare a plăților vamale pentru marfa lemnoasă importată la data de 20 mai 2016 - CMR seria CR nr. 0181644, potrivit metodei nr.1 (art.11 al Legii cu privire la tariful vamal - metoda determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției, respectiv în baza prețului efectiv plătit sau de plătit); încasarea din contul Biroului Vamal Briceni în beneficiul său a sumei de 4 526, 32 lei, ceea ce constituie diferența dintre sumele încasate conform DVV-1 și DVV - 2, încasate excedentar la data de 20 mai 2016 conform declarației privind valoarea în vamă a mărfurilor importate în valoare de 1 636 USD; încasarea din contul Biroului Vamal Briceni în beneficiul său a sumei de 5000 lei ca echivalent bănesc pentru repararea prejudiciului nepatrimonial cauzat prin acțiunile ilegale a pârâtului, precum și a sumei de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 06 februarie 2017 cererea de chemare în judecată a fost respinsă, ca fiind nefondată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SC „Linavan” SRL a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2017, s-a respins apelul declarat de SC „Linavan” SRL și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 06 februarie 2017.

La 06 noiembrie 2017, SC „Linavan” SRL prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 19 septembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală.

Astfel, relatează că, instanța de apel nu a examinat pe deplin circumstanțele cauzei, dar a preluat poziția primei instanțe și a organului vamal referitoare la faptul că declarantul nu a prezentat actele suplimentare solicitate.

În acest sens, indică că, SC „Linavan” SRL a depus toate actele necesare, cu toate că majoritatea dintre ele nu erau obligatorii, însă necătând la aceasta colaboratorii vamali neîntemeiat au considerat imposibilă calcularea valorii în vamă a mărfii după metoda 1.

Relevă că, Biroul Vamal Briceni efectuând vămuirea lotului de marfă și verificând corectitudinea determinării de către declarant a valorii în vamă, a aplicat eronat și din motive neînțelese o altă metodă în afară de cea stipulată la art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, cu toate că valoarea în vamă a fost posibilă de determinat prin aplicarea metodei conform articolului dat.

Recurentul nu este de acord cu mărimea plăților vamale calculate de către Biroul Vamal Nord (Briceni) și consideră că calculul plăților vamale raportate la suma declarată de SC „Linavan” SRL a mărfii importate și cea calculată de către Biroul Vamal Briceni, contravine Codului vamal și Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20 noiembrie 1997.

Afirmă recurentul, că informațiile prezentate erau veridice, complete și asigurau confirmarea valorii în vamă, iar prin acțiunile ilegale ale Biroului vamal le-au fost lezate drepturile protejate de lege.

Respectiv, susține că prin acțiunile Biroului Vamal Briceni, SC „Linavan” SRL i-a fost cauzat și un prejudiciul nepatrimonial.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 19 septembrie 2017 a fost expediată în adresa recurentului la 25 octombrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire cu nr. 3/11 (f.d. 170 Vol. II). Totodată, din materialele dosarului se atestă că, decizia instanței de apel din 19 septembrie 2017, a fost recepționată de către reprezentantul SC „Linavan” SRL, avocatul Odobescu Ghenadie la 27 octombrie 2017, conform avizului de recepție a scrisorii recomandate (f.d.171 Vol. II).

Astfel, Completul reține că SC „Linavan” SRL s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 06 noiembrie 2017, în termen.

La 28 noiembrie 2017 în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de SC „Linavan” SRL, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată

în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SC „Linavan” SRL, este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, completul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În cazul de față, argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Completul reiterează și faptul că, recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*). În același timp, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2001, Meyer vs Germania, 22 martie 2016*), însă în recursul declarat asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SC „Linavan” SRL, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Societatea Comercială „Linavan” Societate cu Răspundere Limitată, prin intermediul avocatului Odobescu Ghenadie, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Dumitru Visternicean

Iuliana Oprea